

ŁÓDZKI UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU
im. HELENY KRETZ

BIULETYN

Łódź

luty 2026

Nr 51

rok akademicki 2025/2026

Od redakcji

Ten Biuletyn to przede wszystkim wybory, czyli sprawozdanie z działalności Zarządu w poprzedniej kadencji i prezentacja nowych władz.

Ale polubiliśmy jubileusze – i jeszcze troszeczkę świętujemy. A że okazja nie była jaka, bo w listopadzie odbył się wspaniały koncert, kończący obchody 25-lecia działalności naszego chóru, to go opisujemy i pokazujemy (z przygotowaniami w Spale łącznie). No i jeszcze bożonarodzeniowy występ naszych koleżanek i kolegów i wyróżnienia najdłużej śpiewających chórzystek. Czyli tym razem dużo chóru, lecz na kolejne, tak bogate odnotowanie swojej pracy będzie musiał poczekać do 30-lecia!

A co poza tym? Przypominamy, co ciekawego wydarzyło się u nas w poprzednim semestrze, staramy się pokazać pracę rozmaitych sekcji, po raz pierwszy oddaliśmy głos koordynatorce lektoratów. I jeszcze plany turystyczne, dorobek sekcji artystycznych, tabele z harmonogramem zajęć w całym semestrze. Oj, wiemy, że od nich zaczynacie lekturę Biuletynu...

Czytajcie, oglądajcie, piszcie do nas. Ciągłe czekamy na nowych autorów i osoby chętne do współredagowania Biuletynu.

Spis treści

3	Głos ma prezes Alicja Korytkowska
5	Wybory: Działalność Zarządu ŁUTW w latach 2022-2024
8	Władze ŁUTW
11	Jubileusz chóru: Nauka w Spale, Ćwierćwiecze dźwiękiem pisane;
12, 34	Fotokronika
14, 18	Wydarzenia: Nowy rok akademicki; Radość i zaduma Bożego Narodzenia; „Osiemnastka” Urszuli Portalewskiej; Wizyta studentów z Mołdawii i Ukrainy; Człowiek w zagrożeniu;
16, 31, 32	W sekcjach: Esperantyści propagują swoje zajęcia; Polsko- japoński „Most”; Nasi artyści w uniwersyteckiej galerii; Chopin wiecznie żywy; By język obcy stawał się mniej obcy
20	Nasza rozmowa: dr Izabela Różycka
21	Lektoraty
22	Wykłady
24	Sekcje
26	Tematy zajęć w sekcjach
30	Zajęcia sportowe
33	Projekty: Kultura łączy pokolenia; Erasmus znowu dla seniorów
35	Turystyka: wycieczki i spacer
37	Byli wśród nas: Beata Komorowska-Mamulska
38	Dorobek artystyczny: sekcje plastyczne
40	Dorobek artystyczny: warsztaty fotograficzne
42	Dorobek artystyczny: warsztaty literackie

Koleżanki i Koledzy!

Miniony semestr przyniósł jedno z najważniejszych dla działalności ŁUTW wydarzeń: wybory do nowych władz w związku z końcem trzyletniej kadencji. Przeprowadzenie ich wymagało zaangażowania wielu spośród nas.

By zapewnić sprawny i zgodny ze statutem przebieg Walnego Zgromadzenia Członków, trzeba było znaleźć pięć osób do Komisji Skrutacyjnej, tyle samo do Komisji Uchwał i Wniosków, ponadto przewodniczącego zebrania i protokolanta. Szczególnie serdecznie dziękuję koleżance **Annie Markowskiej**, która kolejny raz zgodziła się przyjąć rolę przewodniczącej i jako prawnik sprawnie poprowadziła obrady – oraz koleżance **Bożenie Ciepiewskiej**, która przebieg zebrania protokołowała.

Nie bez problemów udało się zmobilizować osoby, które zgodziły się kandydować do władz naszego stowarzyszenia. Zgodnie ze statutem Zarząd, Komisja Rewizyjna i Sąd Koleżeński to w sumie 27 osób. **Serdecznie dziękuję wszystkim, którzy zgodzili się na pracę w tych organach.** Pełen ich skład prezentujemy w dalszej części Biuletynu, poświęconej wyborom.

Dziękuję również za dotychczasowe zaangażowanie wszystkim koleżankom i kolegom, którzy z różnych względów zrezygnowali z dalszej pracy we władzach. Jestem przekonana, że nadal będą nam służyć swoim doświadczeniem. Jednocześnie liczę, iż osoby, które weszły w skład nowo wybranych władz, aktywnie włączą się w organizację stojących przed nami zadań i wniosą świeże spojrzenie.

Dziękuję również za zaufanie, którym zostałam osobiście obdarzona i ponownie wybrana na prezesa ŁUTW.

W minionym semestrze zakończyliśmy obchody jubileuszu 25-lecia działalności chóru. Dzięki zaangażowaniu wszystkich chórzystów, a w szczególności pani **Aleksandry Ryłko**, która od dziesięciu lat chór prowadzi, udało się zorganizować wyjątkowy koncert jubileuszowy: obok naszych członków wystąpili w nim młodzi muzycy i soliści z Zespołu Szkół Muzycznych im. Stanisława Moniuszki w Łodzi. To przykład, jak pięknie można prowadzić współpracę międzypokoleniową.

Prosimy o wpłacanie czesnego na rachunek bankowy ŁUTW:

30 1090 1304 0000 0000 3011 6015

w tytule wpłaty wpisując imię, nazwisko i nr legitymacji członka.

**Wspomagaj ŁUTW 1,5% swojego podatku.
ŁUTW jest organizacją Pożytku Publicznego
KRS nr 0000187020**

Jak zwykle zwracamy się z apelem,
aby rozliczając się z dochodów za rok 2025,
przekazali Państwo 1,5 proc. podatku na rzecz naszego
Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

W tym numerze Biuletynu znajdują Państwo wiele tekstów o wydarzeniach poprzedniego semestru. Pragnę bardzo serdecznie podziękować słuchaczom, którzy dzielą się swoimi opiniami na temat zajęć, w których uczestniczyli. To daje nam poczucie satysfakcji z działania.

A teraz kilka słów o nowym semestrze. Jestem pewna, że każdy znajdzie coś ciekawego w propozycjach zajęć. Tutaj chcę wyjątkowo zwrócić Państwa uwagę na wykład ogólny dr. hab. **Anity Ciesielskiej** pt. *Bielik – od króla polskiego nieba do polskiej sztucznej inteligencji*. Przeprowadzimy po nim zapisy na warsztaty komputerowe poświęcone aktywnemu współtworzeniu cyfrowego archiwum polskiej kultury, historii i codzienności.

I jeszcze jedna nowa propozycja. Zainteresowanie słuchaczy sprawiło, że uruchamiamy kurs brydża dla średniozaawansowanych. Szkolenie – w cyklu pięciu dwugodzinnych spotkań – poprowadzi nasz kolega, dr **Henryk Duński**. Zapisy odbędą się 11 i 18 marca przed wykładem ogólnym oraz na zajęciach sekcji brydżowej. O miejscu szkolenia i dokładnych terminach poinformujemy w trakcie zapisów.

Na koniec trochę statystyki.

ŁUTW liczy obecnie 1054 słuchaczy – 943 kobiety i 111 mężczyzn.

Wykształcenie wyższe ma 627 osób, średnie 421, podstawowe 6 osób.

Podział na grupy wiekowe przedstawia się następująco: poniżej 65 roku życia liczy sobie 106 osób, w przedziale 66-75 lat jest 526 słuchaczy, w grupie 76-85 lat jest ich 357, a 46 osób mieści się w przedziale wieku 86-89 lat. **Wśród słuchaczy jest 19 osób, które ukończyły 90 lat.** Najstarszą słuchaczką jest koleżanka **Joanna Kurzyniec**, która w bieżącym roku skończy **99 lat!!!** Warto dodać, że w tym roku minie ćwierć wieku, odkąd jest z nami. **Serdeczne gratulacje!**

Wszystkim koleżankom i kolegom życzę dużo zdrowia, pomyślności i satysfakcji z udziału w zajęciach ŁUTW. Pamiętajcie nasze motto: *Nie ma na starość lepszego leku niż Uniwersytet Trzeciego Wieku.*

Zwracam się jeszcze z apelem o przekazanie na rzecz naszego utw 1,5 % podatku za 2025 rok (ramka na poprzedniej stronie). W minionym roku na konto ŁUTW z tego tytułu wpłynęła kwota 13 925,80 zł, co znacznie poprawiło naszą kondycję finansową. Wszystkim, którzy podjęli taką decyzję, serdecznie dziękuję w imieniu całego Zarządu i swoim własnym.

Alicja Korytkowska

Pracownicy ZUS pomogą naszym słuchaczom

W poniedziałek, 27 kwietnia, w holu auli im. Szuberta można będzie skorzystać z indywidualnych, bezpłatnych konsultacji, których udziela pracownicy ZUS – specjaliści od spraw emerytalnych, rent wdowich i innych kwestii związanych z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. To możliwość uzyskania dodatkowych wyjaśnień w kwestiach rozstrzygnąć ZUS.

Konsultacje odbędą się w godzinach 11-14. Osobom zainteresowanym podpowiadamy, że warto przyjść z dokumentami związanymi ze sprawą, o której chcemy porozmawiać.

Działalność Zarządu ŁUTW w latach 2022-2024

Wielką troską Zarządu była w tym okresie praca nad systematycznym zwiększaniem liczby słuchaczy, która z powodu pandemii gwałtownie spadła. W roku 2022 były to 854 osoby, w 2023 – 934, a w roku 2024 – 978 osób. To przełożyło się na zmniejszenie naszych dochodów, pochodzących głównie ze składek, tym samym mieliśmy mniej pieniędzy na prowadzenie działalności. Mimo skromniejszych wpływów konsekwentnie dążyliśmy do odtworzenia wcześniejszej aktywności, modyfikując propozycje o oczekiwania słuchaczy.

Wykładów ogólnych w 2022 roku było 44, rok później 46, a w roku 2024 już 49, czyli prawie tyle, co przed covidem. Liczba sekcji pozostała na porównywalnym poziomie. Najwięcej zmian nastąpiło w **organizacji lektoratów**. W czasie pandemii część lektorów zrezygnowała z prowadzenia zajęć, a nauki zaniechała także bardzo duża grupa słuchaczy. Niemal od nowa trzeba było kompletować grupy, uwzględniając poziom wiedzy uczestników zajęć. Na szczęście trudności udało się pokonać i w okresie sprawozdawczym uruchomiliśmy 12 grup językowych (2022), potem 13 (2023) i w końcu 16 (semestr letni 2024). W lektoratach uczestniczyło coraz więcej osób: 100 (rok 2022), 129 (2023) i 179 (2024). Jestem przekonana, że przy wielkim zaangażowaniu naszej koleżanki **Anny Wójcik**, koordynatorki zajęć językowych, uda się w pełnym zakresie zaspokoić oczekiwania słuchaczy.

Od lat ogromnym zainteresowaniem cieszą się **zajęcia sportowe** – w naszym wieku utrzymanie sprawności fizycznej jest bardzo ważne. W roku 2022 uczestniczyło w nich 280 osób, w roku 2023 osób 300, zaś w roku 2024 już 400. I to, niestety, jest kres naszych możliwości organizacyjnych. Ogranicza nas dostępność do sal oraz fakt, że z powodów bezpieczeństwa grupy mogą liczyć maksimum 20 osób.

Miniona kadencja Zarządu to również **jubileusz 45-lecia działalności**. Obchodziliśmy go skromnie, na miarę posiadanych środków finansowych. Mimo to udało się nam wydać cztery publikacje: próby literackie, zeszyty prac plastycznych i fotograficznych, a także *Fascynacje profesorów i słuchaczy ŁUTW* (wydawane od 1999 r.). Ta wielka organizacyjna i merytoryczna praca to efekt zaangażowania wykładowców prowadzących zajęcia ze słuchaczami, a także ogromny wysiłek naszej koleżanki **Marii Sondej**, która kolejny raz kierowała pracami redakcyjnymi.

Tradycyjnie, w ramach jubileuszu, odbył się 3 czerwca 2024 roku specjalny koncert w Filharmonii Łódzkiej. Było to możliwe dzięki życzliwości dyrektora FŁ **Tomasza Bębna** (sala) oraz wykładowców Akademii Muzycznej: **Anny Liszewskiej**, **Hanny Holeksy** i **Ziemowita Wojtczaka** (program). W koncercie wziął też udział Chór ŁUTW. Publiczność dopisała, sala była pełna, a dzięki sponsorom nasze finanse nie zostały zbyt nadwyrężone.

Główna uroczystość jubileuszowa odbyła się 5 czerwca 2024 r. Gościliśmy przedstawicieli władz samorządowych, reprezentantów innych utw oraz zaprzyjaźnionych z nami instytucji. Najaktywniejsi słuchacze zostali wyróżnieni Srebrnymi Krzyżami Zasługi, Honorowymi Odznakami m. Łodzi oraz dyplomami za działalność na rzecz ŁUTW.

Jak zawsze, w minionej kadencji odbyły się **wycieczki**, po cztery w każdym roku.

WYBORY

ZESTAWIENIE PRZYCHODÓW I KOSZTÓW ZA LATA 2022 - 2024

		Plan na 2022	Za rok 2022	plan na 2023	Za rok 2023	Plan na 2024	Za rok 2024
A	Przychody z działalności statutowej (I+II+III)	176 000,00	250 072,50	254 000,00	292 055,30	315 500,00	335 486,25
I	Przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	111 000,00	143 093,50	156 000,00	158 030,90	168 500,00	172 110,80
II	Przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego	65 000,00	106 979,00	98 000,00	134 024,40	147 000,00	163 375,45
III	Przychody z pozostałej działalności statutowej						
B	Koszty działalności statutowej (I+II+III)	115 000,00	179 645,74	204 000,00	232 335,66	285 600,00	262 635,56
I	Koszty nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	48 000,00	72 536,07	73 000,00	83 177,46	117 100,00	92 686,01
II	Koszty odpłatnej działalności pożytku publicznego	67 000,00	107 109,67	131 000,00	149 158,20	168 500,00	169 949,55
III	Koszty pozostałej działalności statutowej						
C	Zysk (strata) z działalności statutowej (A - B)	61 000,00	70 426,76	50 000,00	59 719,64	29 900,00	72 850,69
D	Przychody z działalności gospodarczej						
E	Koszty działalności gospodarczej						
F	Zysk (strata) z działalności gospodarczej (D - E)						
G	Koszty ogólnego zarządu (1+2+3+4+5+6)	60 000,00	60 807,21	65 800,00	66 435,80	67 500,00	71 033,78
1	Zużycie materiałów i energii	1 000,00	1 129,63	1 300,00	673,26	2 000,00	1 160,88
2	Usługi obce	8 000,00	7 357,98	7 000,00	5 935,54	6 000,00	6 498,30
3	Podatki i opłaty						
4	Wynagrodzenia oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	48 000,00	46 538,14	55 000,00	48 290,45	55 000,00	57 829,06
5	Amortyzacja						
6	Pozostałe koszty	3 000,00	4 448,00	2 500,00	7 561,52		3 198,99
H	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+F-G)	1 000,00	9 619,55	-15 800,00	3 975,03	4 500,00	2 346,55
I	Pozostałe przychody operacyjne		4 448,00		-6 716,16	-37 600,00	1 816,91
J	Pozostałe koszty operacyjne				500,00		
K	Przychody finansowe	20,00	458,30	500,00	2 761,47	2 500,00	3 703,12
L	Koszty finansowe						
M	Zysk (strata) brutto (H+I+J+K-L)	1 020,00	14 525,85	-15 300,00	3 327,14	-35 100,00	5 520,03
N	Podatek dochodowy						
O	Zysk (strata) netto (M - N)	1 020,00	14 525,85	-15 300,00	3 327,14	-35 100,00	5 520,03

Nowością jest, iż tam, gdzie to było możliwe, starościna sekcji turystycznej – **Anna Jaskułowska** organizowała dojazd koleją, a nie autokarem, by zmniejszyć rosnące koszty transportu.

Naszą działalność wsparło uczestnictwo w **projektach** finansowanych z różnych źródeł. Wymagało to dużego nakładu pracy, którą z powodzeniem wykonała nasza koleżanka **Małgorzata Kaźmierska**. W okresie sprawozdawczym udało się pozyskać w 2022 r. trzy projekty na kwotę 20.459 zł, w roku 2023 również trzy projekty na kwotę 16.850 zł, a w roku 2024 jeden projekt na 10.000 zł. Pozwoliły one na realizację większej liczby zadań i zapewniły na to dodatkowe środki finansowe.

Finanse za lata 2022-2024

W 2022 roku uzyskaliśmy **przychody** ogółem w wysokości 254.978,80 zł.: w 2023 roku było to 303.098,60 zł, a w 2024 roku 339.195,38 zł. Na przychody składają się: składki członkowskie, dotacje na realizację projektów, opłaty za wycieczki, lektoraty i gimnastykę.

Koszty działalności statutowej wyniosły odpowiednio: w 2022 roku 247.452,95 zł., w 2023 roku 298.771,46 zł i w 2024 roku 333.670,34 zł. Na koszty składały się głównie wynagrodzenia wykładowców wraz z narzutami, organizacja plenerów, druk biuletynów i wydawnictw jubileuszowych, utrzymanie biura (opłaty za telefon, czynsz, materiały biurowe, wynagrodzenia z narzutami dla dwóch zatrudnionych osób wynosiły: 60.807,21 zł, 66.435,80 zł i 71.033,78 zł).

Po uwzględnieniu przychodów i kosztów w kolejnych latach uzyskaliśmy **wynik finansowy dodatni** odpowiednio 14.525,86 zł, 3.327,14 zł i 5.520,73 zł.

Zainteresowanych pełniejszymi informacjami odsyłam do naszej strony internetowej, gdzie w zakładce *sprawozdania* znajdują się wszystkie dokumenty.

Na koniec serdecznie dziękuję całemu Zarządowi, licznej grupie słuchaczy, w tym wszystkim starostom, za zaangażowanie i pracę na rzecz ŁUTW. Bez Was nie udało by się osiągnąć tak wiele. Dziękuję także Komisji Rewizyjnej za wnikliwe badanie dokumentów księgowych, za przeprowadzane inwentaryzacje kasy i majątku, a także za wszystkie uwagi i wskazówki.

Alicja Korytkowska

Decyzja Komisji Rewizyjnej

wyciąg protokołu Zebrania Walnego ŁUTW w dniu 17 listopada 2025 roku

/.../ Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej, p. Maria Srogosz-Maile, przedstawiła sprawozdanie za lata 2022-2024. Na podstawie wszystkich protokołów za poszczególne lata kadencji Komisja Rewizyjna nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości w dokumentach księgowych i dokumentacji administracyjnej. Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej zgłosiła wniosek o udzielenie ustępującemu Zarządowi ŁUTW absolutorium.

Sprawozdanie z działalności Sądu Koleżeńskiego za lata 2022-2024

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z 29 pkt 6 Statutu ŁUTW, Sąd Koleżeński podaje do wiadomości informację, że w latach 2022-2024 do Sądu Koleżeńskiego nie wpłynęła żadna skarga.

*Wojciech Wachowicz – przewodniczący
Wiesława Kozłowska, Wanda Jankowska*

ZARZĄD

Alicja Korytkowska	prezes
Irena Kujawska	wiceprezes
Iwona Kmieć	wiceprezes
Krystyna Belka	skarbnik
Barbara Gorzelańczyk	sekretarz
Anna Chmał	członek
Bożena Ciepielewska	członek
Małgorzata Kaźmierska	członek
Aleksandra Wiktorowska	członek
Anna Wójcik	członek
Danuta Zawilska	członek
Marek Marciniak	zastępca członka
Krystyna Niewiadomska	zastępca członka

KOMISJA REWIZYJNA

Anna Flemming	przewodnicząca
Maria Jasińska	zastępca przewodniczącej
Halina Drubkowska-Nykiel	członek
Barbara Świątek	członek
Grażyna Śmiałowska	członek
Barbara Cwynar	zastępca członka
Małgorzata Klimecka-Wyrwa	zastępca członka

SĄD KOLEŻEŃSKI

Wojciech Wachowicz	przewodniczący
Wanda Jankowska	zastępca przewodniczącego
Helena Bielicka	członek
Małgorzata Druri-Finke	członek
Krystyna Szablewska	członek
Halina Blewaska	zastępca członka
Adam Błoch	zastępca członka

ZARZĄD ŁUTW

Alicja Korytkowska

Irena Kujawska

Iwona Kmiec

Krystyna Belka

Barbara Gorzelańczyk

Anna Chmal

Małgorzata Kaźmierska

Bożena Ciepiewska

Aleksandra Wiktorowska

Anna Wójcik

Danuta Zawilska

Marek Marciniak

Krystyna Niewiadomska

KOMISJA REWIZYJNA I SĄD KOLEŻEŃSKI

Anna Flemming

Maria Jasińska

Halina Drubkowska-Nykiel

Grażyna Śmiałowska

Barbara Świątek

Barbara Cwynar

Małgorzata Klimecka-Wyrwa

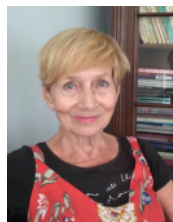
Wojciech Wachowicz

Wanda Jankowska

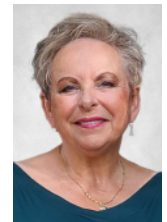
Helena Bielicka

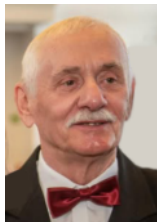
Małgorzata Druri-Finke

Krystyna Szablewska

Halina Blewążka

Adam Błoch

Nauka w Spale

Członkowie chóru, dzięki funduszom pozyskanym w ramach projektu „Kultura łączy pokolenia”, mieli możliwość dopracowania jubileuszowego repertuaru podczas warsztatów wyjazdowych w ośrodku „Ostoja” w Spale, które odbyły się w dniach 3-6 października 2025 roku.

Opiekunka i dyrygent chóru, pani **Aleksandra Ryłko**, nie kryła zadowolenia z możliwości wyjazdowej pracy z zespołem. – *Wszyscy byli w jednym miejscu i mogliśmy przeprowadzić próby od A do Z. Można było dopracować znacznie więcej smaczków, a głosy pięknie się rozśpiewują, gdy śpiewa się codziennie* – stwierdziła.

Również sami uczestnicy warsztatów wysoko oceniali możliwość wspólnego spędzenia czasu. Jedna z nowych członkiń chóru powiedziała: – *Dzięki temu wyjazdowi będzie mi łatwiej odnaleźć się na tym uniwersytecie. No i jak dobrze sobie przypomnieć, jak to było, gdy jako piękna i młoda szesnastolatka śpiewałam w szkolnym chórze.*

Nasi chórzyści bardzo pozytywnie wypowiadali się także o samym ośrodku. Zarówno wyposażenie, utrzymane na dobrym poziomie, jak i warunki pobytu spełniły ich oczekiwania. Szczególne uznanie zyskało smaczne jedzenie, miła atmosfera oraz profesjonalna obsługa, która z dużą życzliwością reagowała na wszystkie prośby naszych słuchaczy.

Trzeba dodać, że wybór „Ostoi” nie był przypadkowy. Zadecydowała o tym sugestia pani **Janiny Kiwalskiej**, starościny chóru, która przypominała, że zespół już wcześniej organizował tam warsztaty. Zarówno poprzedni, jak i obecny pobyt oceniła jako bardzo udany.

Choć pogoda w październiku nie była już typowo wakacyjna, seniorzy chętnie korzystali ze spacerów, doceniając zadbane otoczenie ośrodka oraz bliskość natury.

Wspaniały występ naszego chóru, który mieliśmy okazję podziwiać w czasie jubileuszowego koncertu 17 listopada, został wzbogacony udziałem dzieci i młodzieży z Zespołu Szkół Muzycznych im. Stanisława Moniuszki w Łodzi. Udowodniliśmy chyba i w ten sposób, że kultura rzeczywiście łączy pokolenia.

Małgorzata Kaźmierska

fot. Małgorzata Kaźmierska

JUBILEUSZ CHÓRU

fot. Marek Marciniak

Miron Rakshit i Adam Sutowicz

fot. Marek Marciniak

Od lewej
pianista Mateusz Sztabiński,
nauczycielka śpiewu
Małgorzata Borowik
i solistki:
Magdalena Żurawska
vel Grajewska,
Zuzanna Grzelewska,
Dominika Dynowska

fot. Marek Marciniak

Prezes Alicja Korytkowska
z kwiatami, które za chwilę
węczy chórministrzyni
Aleksandrze Ryłko

Ćwierćwiecze dźwiękiem pisane

Jak szybko minęło te 25 lat... W Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnym Uniwersytetu Łódzkiego odbył się 17 listopada 2025 roku koncert jubileuszowy wieńczący obchody ćwierćwiecza działalności chóru ŁUTW. Uroczystość otworzyła prezes **Alicja Korytkowska**, która serdecznie powitała zgromadzonych gości oraz członków naszego utw. Nawiązała do początków chóru, wspomniała jego znakomitą chórmiestrzynię śp. **Iwonę Ejsmont** oraz dziękowała obecnej, pani **Aleksandrze Ryłko**, która prowadzi zespół już od dziesięciu lat.

Jako pierwsi solo zaśpiewali dwaj uczniowie Zespołu Szkół Muzycznych im. Stanisława Moniuszki w Łodzi – **Miron Rakshit** i **Adam Sutowicz**, a po nich nasz chór wykonał piosenkę *Zacznij od Bacha*. Po tym występie pani Aleksandra Ryłko powitała wszystkich obecnych na koncercie i zapowiedziała jego program, podkreślając, że na scenie spotykają się różne pokolenia, gdyż obok chóru ŁUTW udział w nim biorą również uczniowie wspomnianego wyżej zespołu szkół (podstawowy i średni cykl kształcenia).

Koncert podzielony był na trzy części. W części pierwszej chór ŁUTW wykonał m.in. takie utwory jak: *Złoty pierścioneł*, *Wiosna w Neapolu*, *Zakochana gitara* czy *Padam, padam*.

W części drugiej wystąpili zaproszeni uczniowie wspomnianego Zespołu Szkół Muzycznych. Grupa pod nazwą **T-Harmonika**, czyli pięć dziewcząt (dwie flecistki i trzy klarnecistki) oraz pianista i kompozytor **Tymon Woźniak**, wykonała utwory *Crescendo*, *Sen Grabca* i *Wiosna*, które skomponował Tymon. Później trzy młode sopranistki z wydziału wokalnego tejże szkoły – **Dominika Dynowska**, **Zuzanna Grzelewska** i **Magdalena Żurawska vel Grajewska** zaprezentowały nam pieśni. Były to m.in. *Błada róża*, *Pieśń Małgorzaty*, *Dziewicze brzozy*, *Ty nie wiesz nawet jak mi źle...* Byliśmy pod wielkim wrażeniem talentów młodych artystów.

Część trzecia to znowu nasz chór i piękne utwory, znane naszemu pokoleniu. Kilka tytułów: *To świt, to zmrok* (ze *Skrzypka na dachu*), *Tych lat nie odda nikt* Ireny Santor, *Cyganeria*, *Czardasz*, *Szczęśliwej drogi* już czas zespołu Vox, *Takie tango* Budki Suflera, włoskie *Volare* i *O sole mio*. Partie solowe podczas całego koncertu usłyszeliśmy w wykonaniu: **Janiny Kiwalskiej**, **Wiesławy Kasprzyk**, **Jerzego Świątka** i **Jana Kucińskiego**.

To był piękny wieczór i wielka szkoda, że widownia nie była pełna. Kto nie przyszedł, niech żałuje, bo następny taki dopiero za pięć lat.

Aleksandra Wiktorowska

Bilety na bieżące wydarzenia kulturalne (Filharmonia Łódzka, Teatr Wielki i Multikino) rozprawdza koleżanka Iwona Kmiec.

Można je kupić w środy, przed i po wykładzie ogólnym.

Informacje pod numerem: 501 381 483

24.09.2025. W Urzędzie Marszałkowskim spotkali się delegaci z województwa łódzkiego na obrady Obywatelskiego Parlamentu Seniorów. ŁUTW reprezentowała **Alicja Korytkowska**. Celem spotkania było zapoznanie się z porządkiem obrad XI Sesji V kadencji OPS i z propozycjami nazwisk osób, które mają kandydować do Prezydium OPS.

30.09.2025. Nasza prezes **Alicja Korytkowska** wygłosiła wykład dla słuchaczy UTW im. Haliny Szwarc w Warszawie w ramach konferencji *Samodzielni i zdrowi przez lata*, który spotkał się z gorącym przyjęciem. Słuchacze uznali, że był on bardzo osobisty i inspirujący oraz wskazał, jak działalność utw wpływa na dobrostan seniorów, buduje ich pewność siebie oraz rozwija zainteresowania i wzmacnia poczucie własnej wartości. **Alicja Jasińska** – wiceprezes warszawskiego utw wyraziła nadzieję, że współpraca naszych uniwersytetów będzie się zacieśniać.

Alicja Korytkowska
w czasie wykładu
dla warszawskiego utw

10.10.2025. Akademickie Centrum Designu zaprosiło nas na 1. Forum Liderów Projektowania dla Pokoleń. Tematem przewodnim spotkania było *Wielopokoleniowe sąsiedztwo*. W ramach forum odbyły się wykłady ekspertów, panele dyskusyjne, prezentacje najnowszych badań oraz praktyczne przykłady realizacji projektów. Z naszego ŁUTW obradom przysłuchiwały się koleżanki **Magda Druri** i **Irena Kujawska**.

13.10.2025. W Sali Posiedzeń Plenarnych Sejmu odbyła się kolejna sesja Obywatelskiego Parlamentu Seniorów. Gośćmi byli m.in. Marszałek Sejmu **Szymon Hołownia**, Marszałek Senatu **Małgorzata Kidawa-Błońska**, wicepremier **Władysław Kosiniak-Kamysz**. ŁUTW reprezentowała **Alicja Korytkowska**. W trakcie posiedzenia zaprezentowane zostały działania ustępującego Prezydium, dokonano także wyboru nowych władz na kolejną kadencję.

17.10.2025. Na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego uroczystie obchodzono dziesięciolecie działalności Fundacji Activus. Z okazji jubileuszu wyróżniono medalami najaktywniejszych członków. Wśród zaproszonych gości był rektor UŁ, prof. dr hab. **Rafał Matera**, przedstawiciele Urzędu Miasta Łodzi i łódzkich uniwersytetów trzeciego wieku. ŁUTW reprezentowała **Alicja Korytkowska**.

26.11.2025. Walne Zgromadzenie Sprawozdawczo-Wyborcze Członków ŁUTW obejmowało kilka ważnych punktów: sprawozdanie z działalności merytorycznej i finansowej za lata 2022-2024, czyli za okres kadencji naszego stowarzyszenia oraz wybór nowego Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego. Sprawozdawcze dokumenty i nazwiska nowych władz publikujemy na stronach 5-10 Biuletynu.

05.12.2025. W Ujeździe odbyło się wyjazdowe posiedzenie Łódzkiej Delegatury OPS, w którym uczestniczyła Marszałek Województwa Łódzkiego **Joanna Skrzydlewska**. Podczas spotkania podpisano umowę o współpracy z Radą Młodzieży i wybrano Prezydium Łódzkiej Delegatury OPS. Ponownie przewodniczącą została **Krystyna Ozga**.

09.12.2025. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. J. Piłsudskiego zorganizowała ogólnopolską konferencję naukową z okazji 550. rocznicy wydania najważniejszego podręcznika łaciny w średniowieczu – *Institutiones grammaticae* Priscjana z Cezarei. Ten inkunabuł jest najstarszym, bezcennym zabytkiem w zbiorach łódzkiej biblioteki. W konferencji uczestniczyli bibliotekarze i historycy z wielu ośrodków naukowych. Po obradach odbyło się kuratorskie oprowadzanie po wystawie prezentującej dokonania Pracowni Konserwacji Zabytków. Z zaproszenia dla ŁUTW skorzystała kol. **Irena Kujawska**.

Nowy rok akademicki

Uroczystość rozpoczęcia nowego roku akademickiego odbyła się 6 października 2025 r., jak zwykle w auli Szuberta i jak zawsze przy wysokiej frekwencji. Zainaugurowała ją prezes **Alicja Korytkowska**, która powitała wszystkich członków naszego stowarzyszenia, szczególnie zaś tych, którzy w tym roku stali się słuchaczami ŁUTW. Wymieniła zajęcia, w których można uczestniczyć i zachęcała do udziału w nich. Licznie reprezentowane były władze Uniwersytetu Łódzkiego w osobach: rektora prof. dra hab. **Rafała Matery**, prorektorów dra hab. **Krzysztofa Pabisa** i dra hab. **Radosława Olszewskiego** oraz kanclerza **Macieja Sysaka**. Prezes Korytkowska dziękowała za ogromne zaangażowanie UŁ w działalność naszego stowarzyszenia, za opiekę i pomoc, jakich od lat nam udziela. Głos zabierali zaproszeni goście, m.in. prof. dr hab. Rafał Matera, który przypomniał, że uczestniczył w naszej inauguracji już rok temu, gdy objął funkcję rektora. Nawiązując do podziękowań pani prezes zapewnił, że okazywane nam wsparcie nie jest niczym nadzwyczajnym, a nasza chęć rozwoju i aktywność są godne uznania. W podobnym tonie wypowiedział się przewodniczący Rady Miejskiej Łodzi, **Bartosz Domaszewicz**. Oprócz władz UŁ w inauguracji wzięli udział: **Małgorzata Grabarczyk** – przewodnicząca Sejmiku Województwa Łódzkiego, **Jolanta Chelmińska** – pełnomocnik Wojewody Łódzkiej ds. polityki senioralnej, **Przemysław Łuczak** – reprezentujący europosła Dariusza Jońskiego oraz **Janina Tropisz** – przedstawicielka Społecznej Rady Seniorów. Wykład inauguracyjny wygłosił prof. dr hab. **Wiesław Puś**, nasz wierny przyjaciel. W obecnym semestrze raz jeszcze będziemy mogli posłuchać, jak opowiada nam o historii.

Radość i zaduma Bożego Narodzenia

Tradycyjny koncert z okazji z okazji Bożego Narodzenia tym razem odbył się 17 grudnia. Otworzyła go wyjątkowa część oficjalna, bo z okazji jubileuszu zespołu uhonorowane zostały chórzystki z najdłuższym stażem: **Janina Kiwalska, Krystyna Kozyra, Zofia Fiedorowicz, Alicja Kałużewska, Teresa Wencław i Mirosława Zubilewicz** (nieobecna). Kwiaty dostała także chórmistrzyni **Aleksandra Rylko**, która prowadzi zespół od 10 lat. Część oficjalną zakończyły świąteczne życzenia prezes **Alicji Korytkowskiej** dla wszystkich słuchaczy.

A potem już tylko muzyka: znane kolędy, takie jak *Pójdźmy wszyscy do stajenki* czy *Dzisiaj w Betlejem*, ale także piosenki po prostu związane ze świąteczną tematyką – *Całą noc padał śnieg*, *Jeden dzień w roku*. Szczególnie wzruszający był moment, gdy chór zaśpiewał *Kolędę dla nieobecnych*.

Ten przepiękny utwór Zbigniewa Preisnera mówi o pustym miejscu przy stole, zajmowanym kiedyś przez naszych bliskich, którzy odeszli na zawsze. Niejednemu słuchaczowi łza w oku się zakręciła. Bo Boże Narodzenie to przede wszystkim czas radości, ale także wspomnień o ludziach, których znaliśmy i kochaliśmy. I choć ich miejsce przy stole pozostanie na zawsze puste, to żyją w naszej pamięci.

fot. Aleksandra Wiktorowska

Od lewej chórzystki
Janina Kiwalska,
Krystyna Kozyra,
Zofia Fiedorowicz,
Alicja Kałużewska
i Teresa Wencław
oraz prezes
Alicja Korytkowska

Esperantyści propagują swoją sekcję

Od dwóch lat działa u nas sekcja esperanto. W tym semestrze chce pozyskać nowych członków i dlatego raz w miesiącu zaprasza na swoje spotkania osoby, które są zainteresowane sprawami esperanto. Informacje na temat miejsca i tematów spotkań znajdują się na stronach 28 i 30 Biuletynu. Mówi **Zofia Śmistek**, działaczka ruchu esperantystów i lektorka języka: – *W czasie naszych spotkań łączymy naukę języka esperanto z opowieściami o tym, co ciekawego widzieliśmy lub chcielibyśmy zobaczyć.*

Ze względu na małą salę konieczne są zapisy chętnych osób. Zgłoszenia u pani Śmistek w holu, przed wykładami ogólnymi, w godzinach 12-12.30 w dniach: 16.03, 13.04 i 11.05.

„Osiemnastka" Urszuli Portalewskiej

Jesienią z funkcji starościny sekcji historycznej zrezygnowała **Urszula Portalewska**. Starościna była od 2007 roku, czyli przeszło 18 lat i gdybyśmy mogli, zatrzymalibyśmy ją na zawsze. Pełniła tę rolę wzorowo, z wielkim sercem i zaangażowaniem, zawsze znajdowała świetnych wykładowców, którzy potrafili zaproponować interesujące tematy. Nic dziwnego, że sekcja historyczna cieszy się dużym zainteresowaniem, a słuchacze często zadają prowadzącemu pytania i zajęcia przedłużają się z powodu ożywionej dyskusji. Trudno sobie wyobrazić nasz utw bez tej sekcji, która, raz jeszcze powtórzmy, swoją popularność w dużym stopniu zawdzięcza pracy pani Urszuli. Bardzo jej za to dziękujemy. I cieszymy się, że nadal przychodzi na każde zajęcie.

Ale teraz jej dotychczasowe obowiązki wykonuje nowa starościna sekcji historycznej – koleżanka **Elżbieta Lubińska**. Życzymy nowej starościnie i nam wszystkim, by pełniła swoją funkcję z równym oddaniem i zapałem, jak poprzedniczka.

fot. Aleksandra Wiktorowska

Wizyta studentów z Mołdawii i Ukrainy

Stowarzyszenie **LEVEL UP** znowu było współorganizatorem wizyty cudzoziemców na naszym uniwersytecie – tym razem szesnastoosobowej grupy studentów z Mołdawii i Ukrainy.

Realizując projekt *Study Tours to Poland 2025*, finansowany ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, poproszeni zostaliśmy o przekazanie młodym gościom informacji na temat form aktywizacji seniorów w naszym mieście, w tym w szczególności idei uniwersytetów trzeciego wieku.

Spotkanie odbyło się 27 października 2025 roku. Przedstawiliśmy na nim w języku angielskim sposób organizacji naszego utw, opisaliśmy różnorodne formy aktywności, w tym wykłady, warsztaty plastyczne i komputerowe, a także zajęcia w sekcjach tematycznych oraz lektoraty języków obcych. Posługując się przygotowaną prezentacją, pokazaliśmy, w jaki sposób organizowane są u nas rozmaite zajęcia gimnastyczne.

Podobnie jak w ubiegłym roku, tak i tym razem – dzięki współpracy z koleżankami **Iwoną Igielską**, **Barbarą Gorzelańczyk** oraz zaproszonymi przedstawicielkami wybranych sekcji: **Magdaleną Druri** i **Danutą Walasik** – udało się nam zainteresować młodych ludzi problemami starszego pokolenia.

Spotkanie zakończyło się serdecznymi podziękowaniami dla nas oraz wręczeniem naszym gościom upominków.

Małgorzata Kaźmierska

Polsko-japoński *Most*

fot. Magda Druri

Na tle tablicy
Izumi Masakatsu
i starosta sekcji Adam Błoch

Nietypowe były zajęcia sekcji japońskiej 12 stycznia, bo nasz wieloletni wykładowca – **Maskatsu Yoshida** zaprosił swoją córkę **Izumi** z jej lalkowym filmem *Most*, zrealizowanym techniką animacji poklatkowej. Film, po dwóch latach żmudnej pracy, powstał w 2022 roku w łódzkiej firmie producenckiej Likaon. Rok później został nagrodzony Grand Prix na międzynarodowym festiwalu filmów krótkometrażowych w Tokio. Tematem *Mostu* są prawdziwe losy dzieci polskich zesłańców na Syberię, uratowanych w 1920 roku przez japoński Czerwony Krzyż i przewiezionych do tego kraju, gdzie zapewniono im dobre warunki i opiekę medyczną. Historia opowiedziana jest z perspektywy dziesięcioletniego Janka, któremu japońska przyjaciółka pomaga zrozumieć miejscowe obyczaje i tradycje.

Na styczniowych zajęciach sala była pełna, bo oprócz stałych bywalców sekcji przyszli ci z naszych słuchaczy, których ściągnęła wyjątkowa tematyka zajęć. Po projekcji filmu, który wzbudził spore zainteresowanie, odbyła się ożywiona dyskusja, a Izumi Yoshida odpowiadała na liczne pytania dotyczące jego tematyki i samej produkcji.

Magda Druri

Człowiek w zagrożeniu

W 35. edycji Festiwalu Mediów *Człowiek w zagrożeniu* uczestniczyliśmy w dniach 15-19 października 2025 roku. Jak zawsze w programie były filmy dokumentalne oraz reportaże video i audio. Zwyciężył przejmujący film **2000 metrów do Andrijiwki** (reżyser Mstyslav Chernov) pokazujący wojnę w Ukrainie.

Nagrodę ŁUTW, czyli tym razem obraz **Jadwigi Gulińskiej**, jury pod przewodnictwem **Michała Fajbusiewicza** przyznało telewizyjnemu reportażowi *Odebrany noworodek* „za poruszające ukazanie dramatu niepełnosprawnej pary, którą państwo – zamiast wesprzeć – pozbawiło prawa do rodzicielstwa”. Odebrali go twórcy reportażu, **Agata Midak** i **Paweł Iwaniuk**. Słuchacze ŁUTW mieli okazję obejrzeć nagrodzony reportaż przed wykładem dyrektora festiwalu, **Jakuba Wiewiórskiego** (17 listopada ub. roku).

Już wiadomo, że kolejny festiwal *Człowiek w zagrożeniu* odbędzie się w dniach 14-18 października, o czym nie omieszkamy przypomnieć w następnym Biuletynie.

Nasi artyści w uniwersyteckiej galerii

Od lewej:
Jarosław Żero,
Joanna Miklaszewska-Sierakowska,
Alicja Korytkowska
i Krzysztof Kowalewicz

fol. Aleksandra Wiktorowska

W Galerii Wozownia 1/5 przy ul. Franciszkańskiej została otwarta 17 stycznia poplenerowa wystawa *Radziejowice '25*. Zobaczyliśmy prace członków dwóch sekcji plastycznych, działających przy naszym utw: akrylowej i impasto. Ich wspólny plener odbył się we wrześniu 2025 roku, wystawę otworzyli więc opiekunowie obydwóch sekcji: **Joanna Miklaszewska-Sierakowska** oraz **Jarosław Żero**, a także przedstawiciel gospodarza obiektu – **Krzysztof Kowalewicz**.

Wernisaż zgromadził bardzo dużo osób: samych artystów oraz ich rodziny, ale także liczne grono koleżanek i kolegów z ŁUTW. Wykonano mnóstwo zdjęć upamiętniających wydarzenie. Wzmianki o wernisażu ukazały się na Facebooku, a w miejskiej gazecie *Łódź.pl* zamieszczono spory tekst.

Wystawa była dostępna do końca stycznia, więc czytelnicy naszego Biuletynu, którzy nie zdążyli jej zobaczyć, muszą poprzestać na przeczytaniu poniższej recenzji autorstwa naszej koleżanki, absolwentki łódzkiej uczelni plastycznej.

Większość prac pokazanych na wystawie powstała podczas pleneru w Radziejowicach, ich inspiracją była więc przyroda i zabytkowa architektura, ale również pozująca na tle natury modelka.

Zaprezentowano różnorodną gamę tematów, form wyrazu artystycznego i stosowanych technik. Obok realistycznych prac pojawiły się formy zgeometryzowane i abstrakcyjne. Z pełnymi koloru obrazami plenerowymi kontrastują czarno-białe kompozycje. Ale przede wszystkim wystawa ilustruje piękną pasję naszych koleżanek i kolegów, ich wrażliwość i radość tworzenia.

Magda Druri

W warsztatach komputerowych mogą uczestniczyć
tylko osoby zapisane na konkretny kurs.

O terminie rozpoczęcia zajęć każdy uczestnik
zostanie poinformowany indywidualnie – telefonicznie lub sms-em.

Słuchacze ciągle oczekują czegoś nowego

Rozmowa z dr Izabelą Różycką, od 12 lat prowadzącą zajęcia sekcji językoznawczej

Maria Sondej: Była pani znacznie młodsza od swoich słuchaczy. Czy to nie utrudniało prowadzenia zajęć?

Izabela Różycka: Nigdy tego nie odczułam. Student to student, wszystko jedno, ile ma lat. Grupa przyjęła mnie zresztą bardzo serdecznie, nawet kwiaty na dzień dobry dostałam. Wstyd przyznać, ale z wrażenia zapomniałam je zabrać. Wprowadzała mnie osobiście moja poprzedniczka, doktor Danuta Zawilska. Potem się dowiedziałam, że grupa bała się tej zmiany, bo polubili panią doktor i jej sposób prowadzenia

zajęć. Ale mnie zaakceptowali, choć nie jestem tak zrównoważona i spokojna, a i zajęcia inaczej prowadzę.

Sekcja językoznawcza jest stosunkowo nieliczna i stabilna.

- W ostatnich latach przyszło sporo nowych osób i to bardzo cieszy. Widzę też, że słuchacze są zainteresowani problemami języka polskiego, nawet jeśli dużo o nim wiedzą. Ale ciągle oczekują ode mnie czegoś nowego. Z coraz większym trudem udaje mi się sprostać tym oczekiwaniom, a wracać do tematów sprzed lat nie chcę. Dopóki będę umiała zaproponować coś nowego, dopóty będę z nimi.

Lubi pani te zajęcia?

- Bardzo. Słuchacze przychodzą dobrowolnie, kolejny raz i kolejny. To wielka przyjemność dla wykładowcy. Seniorzy są ludźmi ciekawymi świata i przychodzą, żeby się czegoś nowego o nim dowiedzieć, a fakt, że słuchacze UTW nie muszą uczyć się z zajęć na zajęcia, by zdać egzamin czy kolokwium, daje obu stronom większą swobodę niż na zwykłych studiach.

Prowadzi pani w Radiu Łódź cotygodniową audycję o poprawności językowej. Czy Polacy jeszcze o to dbają?

- Są dwie postawy. Jedni uważają, że jeśli nawet mówimy z błędami, ale druga osoba rozumie, co się jej chce powiedzieć, to wszystko jest w porządku. Inne podejście to puryzm językowy, co często spotyka się na forach internetowych, gdzie ludzie z agresją toczą boje o poprawność – lub nie – jakiejś formy.

Ja uważam, że konieczny jest złoty środek. Przecież język się zmienia i musi się zmieniać, bo jest żywy. Pojawiające się w nim nowe formy początkowo rażą, ale z czasem do nich się przyzwyczajamy i już nie przeszkadzają. Mnie ciągle jeszcze śmieszy „kibicka” czy „widzka”. Ale dlaczego nie? Przecież nazwy żeńskie są jak najbardziej uzasadnione. Gorzej ze słowami, które mają wyrazić nowe sposoby widzenia świata. „Osoba studencka” jest dla mnie językowym nieporozumieniem, choć narodziła się ze słusznej akceptacji odmienności. Bo nasz język, choć tak bogaty, jest w pewnych płaszczyznach mało elastyczny. Polszczyzna czasem nie ma środków, by te nowe sposoby widzenia świata wyrazić.

Bardzo dziękuję za spotkanie i mam nadzieję, że jeszcze długo będzie pani miała nowe pomysły, a tym samym długo będzie z nami.

LEKTORATY JĘZYKÓW OBCYCH

Rok akademicki 2025/2026

Lp.	Język	Lektor	starosta grupy	Miejsce spotkań	Dzień tygodnia	Godziny
1	Angielski	mgr Ewa Grabowska	Małgorzata Kozłowska Jerzy Kałużny Maria Zajdowska-Gratys Mirosława Majda	LLOYD WOODLEY English Language Centre Centrum Języka Angielskiego Narutowicza 86	poniedziałek sala 9	10.00 – 11.00 11.15 – 12.15 12.30 – 13.30 13.45 – 14.45
2	Hiszpański	mgr Ruben Astete Altamirano	Elżbieta Jachimek		poniedziałek sala 11	09.30 – 10.30
3	Angielski	mgr Lloyd Woodley	Maria Srogosz-Maile		poniedziałek sala 1	10.00 – 11.00
4	Angielski	mgr Lloyd Woodley	Jolanta Kowalska		wtorek sala 1	10.00 – 11.00
5	Angielski	mgr Iwona Igielska	Elżbieta Mielicka Jadwiga Czyż Anna Flemming Elżbieta Łuzińska		wtorek sala 9	10.00 – 11.00 11.15 – 12.15 12.30 – 13.30 13.45 – 14.45
6	Niemiecki	dr Joanna Bednarska-Rydzewska	Bogusława Kuleszczyk Hanna Paluszkievicz		czwartek sala 9	10.00 – 11.00 11.10 – 12.10
7	Angielski	prof. Iwona Wótczak-Plisiecka	Anna Janiszewska Małgorzata Cieślak		czwartek sala 11	10.30 – 11.30 11.45 – 12.45
8	Włoski	licen. Zuzanna Suska	Dorota Zawisza Małgorzata Radomska		piątek sala 11	10.30 – 11.30 11.45 – 12.45
9	Francuski	mgr Ilona Pawlak	Małgorzata Ossowska Bożena Kaczmarowicz		piątek sala 9	10.00 – 11.00 11.15 – 12.15

Koordynatorka lektoratów: Anna Wójcik

Dni i godziny zajęć mogą ulec zmianie, o każdej zmianie będzie powiadomiony starosta grupy.

PROGRAM WYKŁADÓW

rok akademicki 2025/2026
semestr letni

Aula im. prof. Wacława Szuberta
Uniwersytet Łódzki
ul. Lindleya 5

PONIEDZIAŁKI godz. 12.30

Data	Temat	Wykładowca
23.02.	Być Polakiem w XXI wieku	dr Dariusz Klemantowicz
02.03.	Łódzcy seniorzy w świecie sztucznej inteligencji. Szanse i zagrożenia	mgr inż. Hanna Zdanowska
09.03.	Łódź – miasto niedokończone? O niezrealizowanych koncepcjach urbanistycznych w historii Łodzi	dr hab. Kamil Śmiechowski
16.03.	Sypiając ze smokiem – polityka Unii Europejskiej wobec Chin	dr hab. Tomasz Kamiński
23.03.	Tam gdzie pieprz rośnie – – przez południe Indii	dr hab. Marek Barwiński
13.04.	Żdźbła trawy. Inspiracje grafiką japońską u Vincenta van Gogha	mgr Agnieszka Wojciechowska-Sej
20.04.	„Oczy na lata” – profilaktyka i leczenie chorób narządu wzroku po 60. roku życia	lek. med. Bartosz Biliński
*27.04.	Zasady przyznawania emerytur z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w Polsce	mgr Michał Olejniczak dyrektor I Oddziału ZUS w Łodzi
04.05.	Granice (wszech)władzy prezydenta USA	dr Jakub Stępień
11.05.	Fenomen zarzueli, czyli dlaczego Hiszpanie nie potrzebowali opery?	prof. dr hab. Ziemowit Wojtczak
18.05.	Jak Słonimski dojrzały spotyka młodego Słonimskiego	prof. dr hab. Tomasz Bocheński

* czyt. str. 4

ŚRODY godz. 12.30

Data	Temat	Wykładowca
25.02.	Skąd się wzięły owady w naszych kuchniach i łazienkach?	dr Radomir Jaskuła
04.03.	Bielik – od króla polskiego nieba do polskiej sztucznej inteligencji	dr hab. Anita Ciesielska
11.03.	Teatr kontrkultury	dr Dariusz Leśnikowski
18.03.	Kamienie nie tylko szlachetne	dr Jarosław Kolec
25.03.	Spotkanie wielkanocne	występ chóru ŁUTW
08.04.	Mądrość w zdrowym starzeniu się	dr Magdalena Zadworna
15.04.	Skarby Dolnego Śląska	mgr Ryszard Bonisławski
22.04.	Od Konstytucji RP do Luksemburga i Strasburga – – prawo międzynarodowe i unijne w polskim systemie prawnym	dr hab. Aldona Domańska
29.04.	Walne zebranie	
06.05.	Rodzeństwa Bacewiczów życie z muzyką	mgr Aleksandra Bęben
13.05.	Moc słów w relacjach – – jak mówić, by wspierać, a nie ranić	dr Elwira Olejniczak
20.05.	Przewrót majowy 1926: od demokracji do autorytaryzmu	dr hab. Jacek Pietrzak
27.05.	Zakończenie roku	

Wykłady ustaliły i do druku podały Irena Kujawska i Danuta Zawilska
e-mail: i.kujawska@onet.eu; dzawilska@toya.net.pl

Tematy wykładów i nazwiska wykładowców mogą ulec zmianie

SEKCJE ZAINTERESOWAŃ

Lp	Sekcja	Miejsce spotkań	Dzień tygodnia	Godzina	Dzień w miesiącu		
					II 2026	III 2026	IV 2026 V 2026
1	LITERACKA	Wydz. Matematyki UŁ ul. Banacha 22, sala 103D	poniedziałek	14.15		2, 16, 30	20, 27 18
2	KULTURY JAPONSKIEJ	Wydział Matematyki UŁ ul. Banacha 22, sala 103D	poniedziałek	14.30	23	9	13 11
3	HISTORYCZNA	Instytut Historii UŁ ul. Kamińskiego 27, sala 103	wtorek	10.00		3, 17, 31	14, 28 12, 26
4	KINEMATOGRAFIA POLSKA	Biblioteka Wojewódzka im. J.Piłsudskiego ul. Gdańska 100/102	wtorek	12.00		10, 17, 24, 31	7, 14, 21
5	SEKCJA EKOLOGICZNA	Wydz. Biologii i Ochrony Środowiska UŁ ul. Banacha 12/16, aula A	wtorek	13.30	24	17	28 12, 19, 26
6	POZNAJ ŁÓDZKIE MUZEA	Strona nr 27 Zapisy u starosty	środa	10.00		4, 25	8, 22 13, 20
7	KULTUROZNAWCZA	Muzeum Miasta Łodzi ul. Ogrodowa 15	środa	10.30	25	11, 18	15, 29 6, 27
8	KINEMATOGRAFIA ŚWIATOWA	Mediateka MEMO, Biblioteka Miejska ul. Stanisława Moniuszki 5	czwartek	09.30		12, 26	9, 23, 30 7, 14
9	PSYCHOLOGICZNA	Instytut Psychologii UŁ al. Rodziny Scheiblerów 2, aula S. Gerstmanna	czwartek	12.15	26	12, 26	9, 23 7
10	JĘZYKOZNAWSTWA	Wydział Fizyki i Informat. Stosowanej UŁ ul. Pomorska 149/153, sala 273A	czwartek	12.00		5, 19	16 14, 21, 28
11	HISTORII SZTUKI	Uniwersytet Łódźski ul. Lindleya 3, aula de Lazari	piątek	10.30		6, 20	10, 24 15, 22
12	BIOLOGICZNO-MEDYCZNA	Wydz. Biologii i Ochrony Środowiska ul. Banacha 1/3, budynek B, aula B9	piątek	13.00	27	13, 27	17 8, 29
13	WIEDZY O TEATRZE	Wydział Filologiczny UŁ ul. Pomorska 171/173, sala 1.52	piątek	13.30		6	24 15
14	NOWE TECHNOLOGIE	Wydział Matematyki UŁ ul. Banacha 22, sala inf. przed zajęciami	sobota	11.30	28	28	11, 25 16, 30

SEKCJE ZAINTERESOWAŃ

Lp	Sekcja	Prowadzący i starosta	Miejsce spotkań	Dzień tygodnia	Godzina	Dzień w miesiącu			
						II 2026	III 2026	IV 2026	V 2026
15	PLASTYCZNA impasto	mgr Jarosław Żero Marek Marciniak	Wydz. Nauk o Wychowaniu UŁ ul. Pomorska 46/48 sala 318	poniedziałek	11.00-14.00		2, 16, 30	13, 27	11, 25
16	PLASTYCZNA akryl	mgr Joanna Miklaszewska- Sierakowska Jolanta Piech	Akad.Centrum Designu Księży Młyn 13/15	piątek	10.00-13.00		13, 20, 27	10, 24	8, 22
17	CHÓR (sceniczna)	mgr Aleksandra Rylko Janina Kiwała	Aula W. Szuberta ul. Lindleya 3/5	poniedziałek	10.00-12.00	każdy pierwsze spotkanie 25.02.2026			
18	WARSZTATY FOTOGRAFICZNE	mgr Grzegorz Nowak Jolanta Kowalska Danuta Samużyło	ul. M.Składowskiej- Curie 11			wg zapisów			
19	WARSZATY KOMPUTEROWE	mgr Barbara Gorzelańczyk mgr Jagoda Kropidłowska	Wydz. Chemii UŁ ul. Tamka 12			wg zapisów			
20	WARSZTATY LITERACKIE	prof. dr hab. Beata Śniecikowska Mariana Kaczewiak	Wydział Filologiczny UŁ ul. Pomorska 171/173, sala 1.52	czwartek	15.15-16.45	26	12, 26	9, 23	7, 21
21	TURYSTYCZNA	mgr Ryszard Bonisławski Anna Jaskułowska	Miejsce wg planu	sobota	10.30-13.30	informacje szczegółowe str. 35, 36			
22	KLUB BRYDŻOWY	Józef Gorzelańczyk	Dom Literatury ul. Roosevelta 17	środa	10.00-12.00	każda pierwsze spotkanie 25.02.2026			
23	ESPERANTO*	Zofia Śmiatek Dorota Macuga	ŁDK ul. Dowborczyków 18	wtorek	14.00-15.00	każdy			

* czyt. str. 16 i 27

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA LITERACKA

poniedziałek 14.15

Plan zajęć przekazał dr hab. Jerzy Wiśniewski, starosta Maria Malec

Data	Temat	Wykładowca
02.03.	Tom wierszy <i>Trzy zimy</i> Czesława Miłosza – 90 lat po pierwszej publikacji (1936)	dr hab. Jerzy Wiśniewski
16.03.	„Leokadia to ja!” – literacki autoportret Joanny Kulmowej	prof. dr hab. Alicja Mazan-Mazurkiewicz
30.03.	<i>Obroty rzeczy</i> – książkowy debiut Mirona Białoszewskiego – 70 lat po publikacji (1956)	dr hab. Jerzy Wiśniewski
20.04.	Liberatura – co to takiego?	prof. dr hab. Adam Mazurkiewicz
27.04.	<i>Struna światła</i> – książkowy debiut Zbigniewa Herberta – 70 lat po publikacji (1956)	dr hab. Jerzy Wiśniewski
18.05.	Władysława Reymonta droga do Nobla	dr Dariusz Kukuć

SEKCJA KULTURY JAPONSKIEJ

poniedziałek 14.30

wykładowca mgr Masakatsu Yoshida, starosta Adam Bloch

Data	Temat
23.02.	Historia i kultura wyspy Okinawa
09.03.	Trzęsienia ziemi i życie codzienne Japończyków
13.04.	Miyakojima – najdalej wysunięta na południe wyspa Japonii
11.05.	Tradycja monarchii japońskiej
01.06.	Kultura Okinawy. Projekcja filmu <i>Hotel Hibiskus</i>

W zajęciach przewidziany jest udział wolontariuszy z Japonii

SEKCJA HISTORYCZNA

Wtorek 10.00

Plan zajęć przekazała prof. dr hab. Anna Kowalska-Pietrzak, starosta Elżbieta Lużyńska

Data	Temat	Wykładowca
03.03.	Początki Polski w świetle źródeł pisanych	dr Łukasz Ćwikła
17.03.	Powstanie styczniowe	dr Anna Śmiechowicz
31.03.	Hołd pruski 1525	prof. dr hab. Aleksander Bałdyrew
14.04.	Bona Sforza jako królowa	prof. dr hab. Witold Filipczak
28.04.	Różne formy oporu cywilnego w Getcie Łódzkim	dr Ewa Wiatr
12.05.	Józef Piłsudski – blaski i cienie	prof. dr hab. Jacek Pietrzak
26.05.	Poznański Czerwiec 1956 r. Bunt społeczny, rewolta czy kolejne powstanie?	prof. dr hab. Krzysztof Lesiakowski

SEKCJA KINEMATOGRAFII POLSKIEJ

Wtorek 12.00

wykładowca mgr Michał Maj Wiczorek

starosta Maryla Świerkocka, Barbara Gaworzewska

Data	Temat
10.03.	Niezawodny sznyt kina przedwojennego, 1935 r.
17.03.	Kobiecość u schyłku lata, 1964 r.
24.03.	Himilbach i Maklakiewicz robią film, 1973 r.
31.03.	W pętli kłamstw, 1965 r.
07.04.	Powiew Lwowa w legnickiej dzielnicy, 2002 r.
14.04.	Młodzieńcza miłość w wirze nieporozumień, 1985 r.
21.04.	W samo południe w Czechach, 1998 r.

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA EKOLOGICZNA

wtorek 13.30

Plan zajęć przekazała dr hab. Beata Woźniwoda

starosta Elżbieta Bukowska, Aleksandra Czeremuszkin

Data	Temat	Wykładowca
24.02.	Ewolucja na przyspieszonych obrotach. Dlaczego starożytne jeziora tętnią życiem? Podwodny świat skorupiaków w obiektywie naukowców.	dr hab. Tomasz Mamos
17.03.	Owady w religiach, mitach i wierzeniach.	dr Radomir Jaskuła
28.04.	Przyroda, którą pamiętamy, a przyroda przyszłości. O roślinach i ich bezpiecznych miejscach w czasach zmian klimatu.	mgr Inez Masiarek
12.05.	Oszustwa w świecie roślin.	mgr Ewa Michalska
19.05.	Porosty w zieleni miejskiej. Jak tworzyć różnorodność porostów w parkach. Spotkanie terenowe	dr Mariusz Hachułka
26.05.	Gruzja – podróż przez Kaukaz, smaki i faunę.	dr Iwona Słowińska

SEKCJA ESPERANTO

wtorek 14.00

wykładowca mgr Zofia Śmistek, starosta Dorota Macuga

Data	Temat
17.03.	Czy są święci mówiący w esperanto?
14.04.	Projekcja filmu <i>Oaza Wszystkich Świętych</i>
12.05.	Dokąd pojechać z zieloną gwiazdką
09.06.	Koncert na żywo popularnych piosenek w języku esperanto

SEKCJA POZNAJ ŁÓDZKIE MUZEA

środa 10.00

starosta Iwona Kmieć, Halina Hamerla

Data	Temat
04.03.	Muzeum Sportu i Turystyki, Al. Politechniki 10 – II tura
25.03.	Muzeum Lalki, ul. Przędzalniana 51/2U (wejście od Księżego Młyna)
08.04.	<i>Bibula</i> – Tajna Drukarnia Józefa i Marii Piłsudskich, ul. Wschodnia 19
22.04.	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana, ul. Wojska Polskiego 83
13.05.	<i>Bibula</i> – Tajna Drukarnia Józefa i Marii Piłsudskich, ul. Wschodnia 19 – II tura
20.05.	Muzeum Kanału Dętka, Plac Wolności

SEKCJA KINEMATOGRAFII ŚWIATOWEJ

czwartek 09.30

wykładowca dr Tamara Skalska, starosta Maryla Świerkocka, Barbara Gaworzewska

Data	Temat
12.03.*	Irański dramat polityczny
26.03.	Brazylia – matka musi na nowo zbudować siebie i swoją rodzinę, pomimo ucisku dyktatury wojskowej
09.04.	Ameryka – perspektywa seniora.
23.04.	WB, USA, Polska – ekonomia zagłady w czasie II wojny światowej
30.04.	Hiszpania – historia młodego, charyzmatycznego nauczyciela
07.05.	Ameryka – korzenie autorytaryzmu w kapitalizmie
14.05.*	Kiedy znajdziesz się na froncie – czy masz wybór? Jedna z najważniejszych filmowych refleksji o wojnie

* początek spotkania o godz. 9.00

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA KULTUROZNAWCZA

środa 10.30

starosta **Barbara Krajewska**

Data	Temat	Wykładowca
25.02.	Łódź wielokulturowa – oprowadzanie po wystawie <i>Na wspólnym podwórku</i>	kustosz Beata Kamińska
11.03.	Rzemiosło artystyczne wielokulturowego miasta na przykładzie zbiorów MML	mgr Adam Klimczak
18.03.	Sztuka kobiet w kontekście wystawy <i>Łodzianki Inicjatorki</i> w MML	mgr Adam Klimczak
15.04.	Na zapleczu łódzkiej kultury, czyli o twórczyniach muzeów, teatrów, bibliotek (w kontekście wystawy <i>Łodzianki Inicjatorki</i>)	mgr Ewa Kamińska-Buzałek
29.04.	Łódzkie Fenomeny. Karski i Edelman – dialog o wartościach nieprzemijających (w nawiązaniu do treści wystawy <i>Karski-Margolis-Edelman</i>)	kustosz Cezary Pawlak
06.05.	Miasta w mieście – europejskie dziedzictwo łódzkich zespołów fabryczno-mieszkalnych	Cezary Pawlak
27.05.	Spacer po ulicy Ogrodowej	kustosz Beata Kamińska

SEKCJA PSYCHOLOGICZNA

czwartek 12.15

wykładowca **dr Magdalena Kobylarczyk-Kaczmarek,**

starosta **Bożena Świątek**

Data	Temat
26.02.	Czy z wiekiem przychodzi mądrość? Psychologiczna perspektywa mądrości
12.03.	Postrzeganie czasu w późnym wieku: dlaczego czas „leci” i jak z nim żyć?
26.03.	Profilaktyka zaburzeń psychicznych u osób starszych: depresja, lęk i samotność
09.04.	Sen a zdrowie psychiczne w starszym wieku
23.04.	Relacje rodzinne i międzypokoleniowe: jak budować dobre relacje z dziećmi i wnukami?
07.05.	Przyjaźnie w późnym wieku: jak nawiązywać i utrzymywać więzi?

SEKCJA JĘZYKOZNAWSTWA

czwartek 12.00

wykładowca **dr Izabela Różycka,** starosta **Grażyna Stasiak-Liszko**

Data	Temat
05.03.	Zapóżyczenia. Definicja i rodzaje
19.03.	Historia zapóżyczeń. Okoliczności kulturowe, społeczne i polityczne sprzyjające przejmowaniu zapóżyczeń
16.04.	Historia zapóżyczeń cd.
14.05.	Specyfika zapóżyczeń znaczeniowych z łaciny w języku polskim
21.05.	Zapóżyczenia w różnych odmianach współczesnej polszczyzny
28.05.	Problem poprawności zapóżyczeń

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA HISTORII SZTUKI

piątek 10.30

Plan zajęć przekazała prof. dr hab. Aneta Pawłowska, starosta Roma Szczocarz

Data	Temat	Wykładowca
06.03.	Kobiety na portretach Gustava Klimta	dr Adam Drozdowski
20.03.	Obraz, który pamięta. Fotografia jako świadek, sprzeciw i pamięć w Afryce Subsaharyjskiej	prof. dr hab. Aneta Pawłowska
10.04.	Paul Poiret - sułtan mody	dr Adam Drozdowski
24.04.	W męskim świecie. Kariery artystyczne kobiet w czasach nowożytnych	dr Agnieszka Świętosławska
15.05.	Czego nie widać. Symbolizm i świat ukrytych znaczeń	dr Magdalena Górską
22.05.	Stara i nowa architektura Nowego Jorku	prof. dr hab. Krzysztof Stefański

SEKCJA BIOLOGICZNO-MEDYCZNA

piątek 13.00

starosta Irena Kasprzak

Data	Temat	Wykładowca
27.02.	Od opium do polypil – terapia skojarzoma	prof. dr hab. n.med. Andrzej Stańczak
13.03.	Mądrość wieku, siła profilaktyki – jak uchronić się przed nowotworami	dr Anika Pękala
27.03.	Dbaj o stopy, bo na nich stoi twój świat	mgr Rafał Brzeziński
17.04.	Niewidzialny świat drobnoustrojów – jak zmieniała się diagnostyka chorób zakaźnych	dr n. biol. Anna Maciejka
08.05.	Fundacja <i>W trosce o pacjenta</i>	
29.05.	Immunologia dookoła nas	mgr Krzysztof Krawczyk

SEKCJA WIEDZY O TEATRZE

piątek 13.30

Plan zajęć przekazała mgr Maria Sławińska

starosta Halina Hamerla, Iwona Kmieć

Data	Temat	Wykładowca
06.03.	Indyjska teoria estetyczna <i>rasa</i> : perspektywa dla współczesnego teatru	mgr Katarzyna Wielechowska
24.04.	Kobiety kina francuskiego	dr Sebastian Zacharow
15.05.	Koncepcje zespołowości w teatrze instytucjonalnym i nie tylko.	mgr Maria Sławińska

SEKCJA NOWE TECHNOLOGIE

sobota 11.30

wykładowca dr Wojciech Horzelski, starosta Józef Gorzelańczyk

Data	Temat
28.02.	Wygodna obsługa urządzeń – jak skonfigurować komputer, tablet i telefon
28.03.	Idziemy do kina: jak kupić bilet do kina, teatru lub na koncert przez Internet
11.04.	Korzystamy z e-usług: e-urzędy, profil zaufany, IKP
25.04.	Bezpieczeństwo w Internecie: usługi płatnicze i bankowe, jak się chronić przed oszustami
16.05.	Kalendarz internetowy: organizacja czasu z aplikacją kalendarza
30.05.	Wakacje i wyjazdy – jak zaplanować podróż przez Internet

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

Zajęcia sportowe będą prowadzone od dnia 23 lutego 2026 r.

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Termin zajęć	Godz. zajęć
Sala Uniwersytetu Łódzkiego, ul. Styrska 20 (<i>Centrum Sportu UŁ</i>)			
Tenis stołowy	mgr Jarosław Adamczyk	wtorek czwartek	09.00 – 09.45 09.00 – 09.45
Gimnastyka (sala zdrowotna)	mgr Dorota Karło	wtorek	09.00 – 09.45 09.55 – 10.40 10.55 – 11.40
Gimnastyka (sala zdrowotna)	mgr Teresa Węglarska	czwartek	14.00 – 14.45 14.55 – 15.40
Sala Uniwersytetu Łódzkiego, XIV DS, ul. Matejki 21			
Fitness prozdrowotny 50+	mgr Urszula Lis	wtorek	09.15 – 10.00 10.05 – 10.50
Joga Jin Jang Czi Kung Muzykoterapia	dr Mateusz Wiszniewski	środa	09.10 – 09.55 10.10 – 10.55 11.10 – 11.55
Terapia tańcem	mgr Ewa Izydorczyk	środa	12.10 – 12.55 13.05 – 13.50
Gimnastyka	mgr Teresa Węglarska	środa	14.00 – 14.45 14.50 – 15.35
Gimnastyka	mgr Dorota Karło	czwartek	10.00 – 10.45 10.55 – 11.40 11.50 – 12.35 12.45 – 13.30 13.45 – 14.30
Joga	mgr Agnieszka Błaszczuk	czwartek	14.10 – 15.10 15.20 – 16.20

Chopin wiecznie żywy

Komercyjny sukces XIX Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina przekroczył oczekiwania. Niszowa na co dzień stacja TVP Kultura zanotowała wyjątkowy wzrost oglądalności, bo transmitowała całość konkursu, od przesłuchań aż po finały i uroczystą galę.

Dla mnie konkurs mógłby trwać cały rok i chyba pamięć o nim i miłość do muzyki Chopina sprawiły, że 28 listopada wybrałam się na zajęcia sekcji wiedzy o teatrze, które prowadziła **mgr Katarzyna Wielechowska**. Temat: *Fryderyk wiecznie żywy. Chopinowskie wątki w muzyce XX i XXI wieku*. Nie ma u nas sekcji poświęconej tylko muzyce, ale pojawia się ona często jako temat wykładów ogólnych, a czasem nawet podczas zajęć w sekcjach. Tym razem uhonorowała Fryderyka Chopina sekcja zajmująca się teatrem.

Prelegentka na początku uświadomiła nam, że twórczość Chopina nadal rezonuje współcześnie i inspiruje wykonawców i kompozytorów. Omawiając jego życiorys, podkreśliła związki Fryderyka z kulturą ludową. Państwo Chopinowie często wysyłali muzycznego syna na wakacje na wieś, a on później chętnie opowiadał o swoich wrażeniach zaczerpniętych z udziału w wiejskich zabawach czy weselach, gdy słuchał ludowych utworów wykonywanych przez miejscowych muzykantów. Po latach stworzył nowy typ melodii wywodzący się właśnie z muzyki ludowej.

Jak mówiła wykładowczyni, Chopin jest kompozytorem, którego łatwo rozpoznać. To on, jak nikt inny, śmiało stosował brzmienia dysonansowe. W czasach Chopina fortepian był bardzo popularny i kompozytor ten potencjał wykorzystywał, zarówno w swojej twórczości (np. imitował brzmienie orkiestry) jak i dla celów prywatnych – udzielał lekcji, co podobno lubił i co było jego ważnym źródłem utrzymania.

Sława Chopina i jego wpływ na kompozytorów XX i XXI wieku są oczywiste, co pokazała nam mgr Wielechowska. Dodajmy, że także pozwoliła usłyszeć, ponieważ zajęcia obfitowały w wiele odtworzonych przykładów muzycznych. Admiratorem Chopina był Ignacy Jan Paderewski, który wykorzystując trop ludowy, zastosował tzw. *in tempo rubato* czyli odchylenia tempa, co w praktyce oznacza nagłe zwolnienia i przyspieszenia. Karol Szymanowski nie od razu docenił Chopina, ale w końcu uznał, że to jedyna wielka narodowa muzyka. Ponadto z Chopina czerpali: Bronisław Kazimierz Przybylski i Zygmunt Krauze – ściśle związani z Łodzią oraz Marcin Masecki. Niestety w tekście nie można zaprezentować wrażeń płynących ze słuchania muzyki w różnych wykonaniach. A to było chyba w tych zajęciach najlepsze. Polecam więc *Krakowiaka E-dur* autorstwa Paderewskiego, *Mazurki nr 1 i 2 op.50* Szymanowskiego oraz *Mazurka e-moll op.67* Chopina granego przez Marcina Maseckiego na rozstrojonym fortepianie (dla mnie eksperyment dyskusyjny).

Na koniec prywatna refleksja: jak przeżyć następne pięć lat, które nas dzieli od XX Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina? Dodajmy – konkursu jubileuszowego.

Będzie się działo!

Aleksandra Wiktorowska

By język obcy stawał się mniej obcy...

Zainteresowanie nauką języków obcych wśród naszych słuchaczy stale rośnie. We wrześniu 2025 roku na bieżący rok akademicki utworzyliśmy 19 grup, do których uczęszcza 189 naszych słuchaczy (w ostatnich latach funkcjonowało 12 i 16 grup, a liczba uczestników była odpowiednio mniejsza). W ramach tych 19 grup lektoratowych nauka języka angielskiego odbywa się w dwunastu; po dwie grupy uczą się języka włoskiego, francuskiego i niemieckiego, a jedna – języka hiszpańskiego. Tu warto podkreślić, że rok temu udało się, po dłuższej przerwie, ponownie uruchomić lektorat języka włoskiego, a w tym roku akademickim – lektorat hiszpański. Wszystko wskazuje na to, że zainteresowanie naszych słuchaczy nauką tych języków będzie rosnąć.

Od ubiegłego roku współpracujemy z filologiami obcymi na Uniwersytecie Łódzkim, dzięki czemu pozyskaliśmy nowych lektorów. Niewykluczone, że współpraca ta będzie jeszcze ściślejsza i pozwoli naszym słuchaczom uczestniczyć w ciekawych projektach oferowanych przez instytuty filologiczne UŁ.

Zajęcia językowe, zgodnie z przyjętymi zasadami, odbywają się w kameralnych grupach liczących 10-12 osób. Postanowiliśmy, że przed wakacjami starostowie grup sporządzają listę osób, które chcą mieć zagwarantowane miejsce w grupie w następnym roku, co pozwala stałym słuchaczom kontynuować naukę języka. Co zrozumiałe, na te miejsca nie przyjmuje się nowych uczestników w czasie wrześniowych zapisów.

Podczas tegorocznej rekrutacji pojawił się jednak pewien problem. Niektóre z osób zapisanych przed wakacjami nie dokonały wpłaty na nowy rok, ani nie poinformowały o rezygnacji z dalszej nauki. W efekcie w kilku grupach liczba uczestników była mniejsza niż 10, co – niestety – wiązało się z koniecznością dopłat. Aby uniknąć w przyszłości takich sytuacji, **od kolejnego roku akademickiego osoby chcące kontynuować naukę będą musiały dokonać wpłaty w terminie 1-15 września.**

Jako koordynatorka lektoratów pragnę podkreślić, że współpraca ze starostami grup jest znakomita, co zapewnia rozwiązywanie na bieżąco wszystkich problemów, a sprawna między nami komunikacja sprzyja właściwej organizacji zajęć. Wszystkim uczestnikom lektoratów życzę nieustającej motywacji do nauki języków obcych i przyjemności z ich poznawania. Pozwalają poznać kulturę innego kraju i umożliwiają swobodne podróżowanie po świecie, na co wielu z naszego grona dopiero teraz znajduje czas.

Anna Wójcik

Od tego semestru dwa dni kursu komputerowego
będą poświęcone sztucznej inteligencji,
co pozwoli uczestnikom zapoznać się z możliwościami Gemini

Kultura łączy pokolenia

Tak zatytułowany projekt, dofinansowany z budżetu Samorządu Województwa Łódzkiego, rozpoczęliśmy w kwietniu, a zakończyliśmy w grudniu 2025 roku.

Realizując założenia projektu, włączyliśmy się w ogólnopolskie obchody setnej rocznicy urodzin **Wojciecha Jerzego Hasa**, wybitnego reżysera filmowego. Jego twórczości oraz polskiej szkole filmowej były poświęcone interesujące wykłady **Jarosława Grzechowiaka**, **Anny Michalskiej** oraz **Jakuba Wiewiórskiego** – osób związanych ze szkołą filmową oraz z Muzeum Kinematografii. Mieliśmy również możliwość obejrzenia filmu w reżyserii W. J. Hasa *Pożegnania*, a podczas jednego ze spacerów po Łodzi – jego uczestnicy poznali miejsca nierozzerwalnie związane z postacią artysty.

Jednym z punktów projektu był także pokaz filmów dokumentalnych **Marcela Łozińskiego**, zmarłego w 2025 roku wybitnego polskiego dokumentalisty. W ramach Festiwalu Mediów *Człowiek w zagrożeniu* nasi słuchacze, wspólnie z młodzieżą licealną, obejrzeni znane filmy tego twórcy.

Jednak zdecydowanie najważniejszym elementem projektu był jubileuszowy koncert chóru ŁUTW, upamiętniający 25. rocznicę jego powstania. Piszemy o tym na str. 13.

Małgorzata Kaźmierska

Erasmus znowu dla seniorów

Od dłuższego czasu zamierzamy wznowić naszą aktywność w pozyskiwaniu unijnych funduszy w ramach programu *Erasmus+ Edukacja dorosłych*. Dobrą do tego okazją stało się zaproszenie od Centrum Współpracy Międzynarodowej Politechniki Łódzkiej. Przedstawicielką ŁUTW na spotkaniu, które odbyło się 11 grudnia ub. roku była **Małgorzata Kaźmierska**.

Organizatorzy przygotowali dla uczestników pakiety informacyjne, a w nich m.in. przydatne wskazówki, jak składać wnioski i jak wdrażać projekty, omówili także możliwości płynące z realizacji działań finansowanych z funduszy unijnych. – *Nie pozostaje nam nic innego, jak skorzystać z tej zachęty, zwłaszcza że organizatorzy deklarują gotowość pomocy w przygotowaniu projektu* – mówi nasza koleżanka. I dodaje: – *Jak twierdzą organizatorzy spotkania, „euro leżą i czekają, by sfinansować nasze zagraniczne wyjazdy”, może więc warto po nie sięgnąć?*

By nasze starania były skuteczne, poszukujemy wśród słuchaczy osób, które mają doświadczenie w przygotowywaniu projektów unijnych. Dołączcie do nas! Znajomość języków obcych mile widziana.

Osoby zainteresowane współpracą prosimy o kontakt z sekretariatem ŁUTW.

fot. Marek Marciniań

Aula im. Szuberta
w czasie inauguracji
roku akademickiego

fot. Małgorzata Kazmierska

Galeria Wozownia 1/5,
wystawa *UNiCalność*, 14.11.
Studenci, którzy w ramach
projektu unijnego stworzyli
cykl fotografii reportażowych
z Cork, Malmö i Rotterdamu
oraz opiekunowie merytoryczni:
prof. Aneta Pawłowska
(po lewej)
i dr Adam Drozdowski
(w okularach).

fot. Marek Marciniań

Festiwal Mediów
Człowiek w zagrożeniu.
Agata Midak
i Paweł Iwaniuk,
autorzy reportażu
Odebrany noworodek
z naszą nagrodą,
obrazem Jadwigi Gulińskiej

Szanowne Koleżanki i Koledzy!

Nasz poprzedni sezon turystyczny uważam za udany (dwie wycieczki czterodniowe, wyjazd do Kutna, zwiedzanie kopalni soli w Kłodawie, cztery razy odwiedziliśmy Warszawę). Teraz propozycja jest także interesująca. Czy ją zrealizujemy? To zależy od tego, czy znajdzie się odpowiednia liczba chętnych (grupa powinna liczyć 50 osób, wtedy koszty są niższe).

Oto propozycje wycieczek, jeszcze bez dokładnych terminów:

Kalisz (1 dzień, kwiecień)

Katowice i okolice (12-13 maja)

Kutno, Oporów (1 dzień, maj)

Poznań (16-17 czerwca)

Karkonosze Zachodnie; zamki i pałace doliny Bobru, Krzeszów, wjazd wyciągiem na Szrenicę (5 dni, wrzesień).

Berlin, Poczdam (9-12 października)

Uwaga! Na wszystkie wyjazdy zapisy zaczynają się 5 marca!

Zanim zdecydują się Państwo na którąś z naszych propozycji, proszę dobrze się zastanowić. W przypadku rezygnacji nie zawsze będzie można oddać zaliczkę. Poza tym przypominam, że nasze wyjazdy mają charakter turystyczny i nie należy spodziewać się luksusów (dotyczy to zwłaszcza noclegów). Posiłki są zawsze smaczne, a wybrane obiekty zwiedzamy z licencjonowanymi przewodnikami. I jeszcze ważna informacja: w tym roku przewiduję, że koszty jednego dnia na wycieczce kilkudniowej wyniosą około 340 zł. Kosztorys każdej wycieczki jest zawsze udostępniony na tablicy ogłoszeń.

Dokładniej opiszę wyjazd do Niemiec. Zamówiłam już noclegi w hotelu w centrum Berlina, co pozwoliło na wstępną kalkulację kosztów. Noclegi i wyżywienie to kwota około 1000 zł na osobę, bilety kolejowe 300 zł, bilety komunikacji miejskiej 25 euro, wstęp do obiektów, które powinniśmy zwiedzić 70 euro, przewodnik w czasie dwóch dni 500 euro (koszt w przeliczeniu na osobę zależy od liczby uczestników). Ogółem koszt wycieczki to około 1750 zł. Trochę drogo, więcej niż nasza „trzynastka”. Ale chyba warto.

Jeszcze ważne kwestie techniczne:

Na wycieczkę można zapisywać się osobiście lub elektronicznie (e-mail jest pod tekstem), podając imię i nazwisko oraz datę urodzenia i numer telefonu. Bardzo proszę o zapoznanie się z *Zasadami organizacji wycieczek przez sekcję turystyczną* (strona ŁUTW). Zmiany dotyczące wyjazdów podawane są również w zakładce *Najnowsze komunikaty*. Należę do zespołu za wycieczkę zgodnie z ustaloną kwotą wpłacamy na konto bankowe o numerze **62 1020 3408 0000 4902 0375 5634**. Jego właścicielem jest ŁUTW, ul. Rewolucji 1095 r. nr 66.

Zaliczka powinna być wpłacona pięć dni od podania informacji na stronie internetowej i na tablicy ogłoszeń. Zachęcam do wyjazdu z nami, bardzo liczę na nowych uczestników. Spróbujcie, na pewno warto!

starościna Anna Jaskułowska
tel. 506 43 62 97; e-mail: annajaskulowska@poczta.onet.pl

Trasy opracowała pani przewodnik **Anna Drzewiecka**, która będzie prowadzić spacer.

Początki Łodzi przemysłowej

28.02. Zbiórka na Placu Wolności przy Muzeum Farmacji.

Trasa spaceru: Plac Wolności, ul. Piotrkowska do ul. S. Jaracza.

Piotrkowska i jej podwórka (od ul. S. Jaracza do ul. R. Traugutta)

07.03. Zbiórka na rogu ul. Piotrkowskiej i ul. S. Jaracza (przy *Magdzie*).

Trasa spaceru: ul. Piotrkowska, podwórko W. Siudmaka i inne.

Wokół Parku im. S. Staszica

21.03. Zbiórka na ul. G. Narutowicza przy rektoracie UŁ.

Trasa spaceru: ul. Lindleya, ul. Tramwajowa, Park im. S. Staszica, ul. Uniwersytecka, Rondo Solidarności.

Jak powstała fortuna Poznańskich?

11.04. Zbiórka w Parku Staromiejski przy zegarze słonecznym.

Trasa spaceru: Park Staromiejski, Pomnik Dekalogu, Manufaktura, zwiedzanie Pałacu Poznańskich (bilet ulgowy 21 zł + 1 zł ogród).

Od Traugutta do Jerzego – historia rodu Grohmanów

25.04. Zbiórka na skrzyżowaniu ulic J. Kilińskiego i W. Tymienieckiego (przy parku).

Trasa spaceru: Park im. J. Kilińskiego, domy i fabryki Grohmanów.

Piotrkowska raz jeszcze

16.05. Zbiórka przed *Grand Hotelem*.

Trasa spaceru: ul. Piotrkowska od ul. R. Traugutta do Al. J. Piłsudskiego.

Wspomnienie łódzkich ewangelików i prawosławnych na Cmentarzu Starym

30.05. Zbiórka przy wejściu na część prawosławną cmentarza.

Trasa spaceru: mogiły ludzi związanych z historią miasta (fabrykanci, inwestorzy, żołnierze i inni).

Spacery zaczynają się o godz. 10.30. W razie deszczu spacer będzie odwołany.

fot. Henryk Gralak

Nasi słuchacze
w Pałacu Prezydenckim,
Warszawa, 21.01.2026.

Beata Komorowska-Mamulska (1943-2026)

Wiadomość o śmierci Beaty była jak grom z jasnego nieba. Trzy dni wcześniej w znakomitej, zdawałoby się, formie uczestniczyła w lektoracie języka angielskiego i relacjonowała przebieg pożaru w szwajcarskim kurorcie. Zawsze chętnie przygotowywała dla nas ciekawe newsy, dotyczące wydarzeń politycznych czy kulturalnych. Kochała muzykę i często dzieliła się wrażeniami z koncertów nie tylko w Filharmonii Łódzkiej, na których regularnie bywała. Lubiła spotykać się z ludźmi. Pogodna, życzliwa, chętna do pomocy. Odwiedzała starsze, chore koleżanki, pamiętała o ich imieninach. Miała wspinałą rodzinę, której poświęcała dużo czasu.

Do słuchaczy Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku Beata dołączyła w 2001 roku. Miała tu koleżanki, z którymi znała się od czasu szkoły podstawowej, a później z IV LO im. Szczanieckiej, gdzie była jedną z najlepszych uczennic. Podobnie było na Politechnice Łódzkiej; ukończyła studia na Wydziale Chemii. Pracowitością i solidnością wyróżniała się także w naszym gronie. Starła się bywać regularnie na ulubionych zajęciach, choć ze Smardzewa, gdzie mieszkała, nie miała blisko.

Wraz z mężem byli świetnymi gospodarzami w smardzewskim domu. Do dziś grupa bliskich znajomych wspomina miłe chwile tam spędzone. Najpierw w jadalni dostawaliśmy „coś na ząbek”, a potem, po przeniesieniu się na taras, było jeszcze sympatyczniej, bo na stole smakołyki, a wokół, jak wzrok sięgał – piękna przyroda. No i rozmowy, rozmowy, rozmowy...

Beata zmarła nagle 23 stycznia, a cztery dni później została pochowana na cmentarzu katolickim Doły przy ul. Smutnej. Żegnała Ją Rodzina i liczna grupa przyjaciół z rozmaitych okresów Jej życia.

Magda Druri, Jagoda Kucharczyk

Grażyna Dec

Krystyna Szakiel

Jadwiga Gulińska

Maria Szczepańska

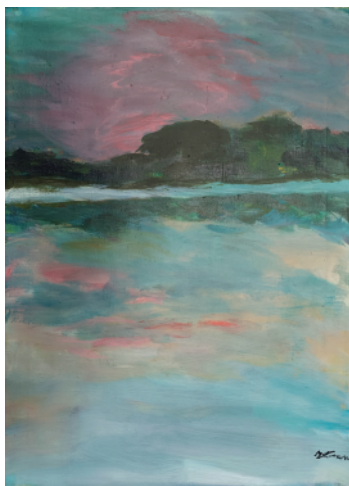

SEKCJE PLASTYCZNE

Danuta Natkaniec

Maryla Kotarska

Jolanta Piech

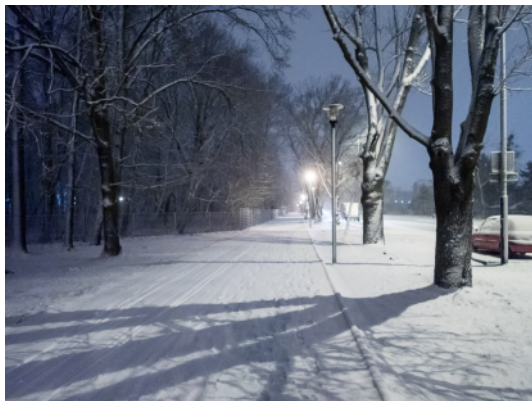
Alicja Staniewska

Barbara Aleksanderek

Bożena Zacharow

Małgorzata Kopacz

Andrzej Wójcik

Bożena Śpiewak

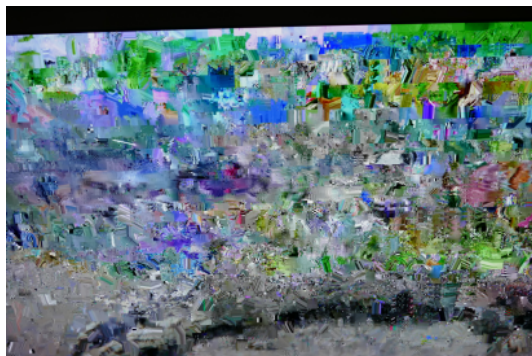

Beata Romanowska
Ogrody

Małgorzata Staszewska
Drzewo 7

Danuta Samujłło

Wybór tekstów do wiosennego „Biuletynu” może się Państwu wydać wyjątkowo niespójny. Poezja i proza. Utwory poważne i teksty lekkiego kalibru. Tematyka: od Sasa do Lasa! A jednak sporo w tym zbiorze części wspólnych. I to jakich! Zachwyt, radość, szczęście, świeżość patrzenia, wreszcie: dystans do siebie i świata. Tego właśnie Państwu życzę na wiosnę – w imieniu własnym oraz wszystkich uczestniczek i uczestników warsztatów literackich w ŁUTW.

Beata Śniecikowska

Śryż *Krystyna Polańska*

Spotkałam słowo
Piękne, stare, nasze.
Zajrzałam za nie,
A tam kryształki lodu,
Kółka na marznącej rzece.

Pokochałam słowo „śryż”.
Nie chcę go zgubić.
Tak dzieje się w moim wieku.
Podśpiewuję „śryż”,
głośno mówię „ŚRYŻ”!

Znalazłam nowe słowo,
Jest moją radością.

Komórka *Jarosław Bogusiak*

Dzwoni do mnie moja córka,
Że zginęła jej komórka.
Gdzie? W galerii. Wielka ona,
Więc szukała jak szalona:
i w Rossmannie,
i w Fielmannie,
i w Olsenie,
w Pierre Cardenie,
w Lidlu, Housie,
i w Halfprajsie,
i w Bigstarze,
i w Solarze.
A ja na to: „Moje dziecię,
Rozmawiamy przez nią przecie!
To Black Week zaciemnił wzrok
I na zmysły spuścił mrok.
Nim więc ruszysz kupić nową,
Spróbuj najpierw ruszyć głową!”

Spotkania *Elżbieta Hanna Bukowska*

Stałam przy oknie w naszym letnim domku zbudowanym ze złomu drzewnego. Zobaczyłam go. Posuwał się cicho, pełził bardzo wolno wzdłuż ściany. Tak, to On – zaskroniec. Miał pół metra długości, a za skroniami coś jakby pomarańcze. Kolor był bardzo intensywny. Zaskroniec przesunął się do końca budynku i zawrócił. Chyba szuka domu, a tam dalej podłóż jest za suche... Och, żebyś tu gdzieś zamieszkał! Może znajdziesz jakieś miejsce? Tu będziesz bezpieczny. A te pomarańcze za skroniami? Jesteś chyba w okresie godowym i szukasz Jej...

Nie pamiętam, czy to było w następnym roku, czy dwa lata później. Zobaczyłam Ją. Szłam cicho po ścieżce z miejsca, które kiedyś w Łodzi nazywano wygódką. Było cicho, bardzo cicho, żadnego szmeru, a dzień był widny, samo południe. Spojrzałam w bok i wtedy Ją ujrzałam. Stałam i jakbym zamarła. Ona też. Miała półtora metra, albo i więcej. Skóra na niej była srebrzysta, lśniąca. Popatrzyliśmy sobie w oczy.

W końcu Ona popęzła pod stertę drewna. Od tej pory sterta była nieruszana. Może Oni mają tam kryjówkę?

Dobre wspomnienie *Katarzyna Gołębiowska*

Wkładam na maleństwo różowe porteczki. Są o wiele za duże, ale bardzo dobrze spiera się z nich to, co może wydostać się z pieluszek. Podwijam nogawki i mym oczom ukazują się maleńkie stópkę. Nie pierwszy raz na nie patrzę, ale dzisiaj na ten widok zalewa mnie fala ciepłej, bezgranicznej miłości. Maleństwo przeciąga się, ziewając. Całuję te maciupkie stópkę i przykrywam ją kocykiem.
– Śpij, Króliczku, jestem obok. Czuwam.

Szept matki *Jola Jaśkiewicz*

Jej miłość ma głos jak szept strumienia, gdy noc osiada na ramionach dnia. Jest światłem, co drży w ciszy, gdy mówi: „Spójrz dziecko, to ja”. Dotyka lekko, o nic nie pyta, słodką nadzieją łagodzi ból.	Niesie w swych dłoniach codzienny spokój, jest jak modlitwa cicha, bez słów. Jej oczy są pełne wschodów, co nigdy nie ranią zmierzchem. Nie potrzebuje obietnic, zawsze wybaczy, wystarczy tylko, że powiem „Mamo” dziecięcym szeptem.
--	--

Szczęściarz *Krzysztof Kozłowski*

Telefon dzwonił już trzeci raz.
 – No, co nie odbierasz?! Szef wszystko podzielił! Jest decyzja! Wsiadaj w tramwaj i przyjeżdżaj!
 Wchodzę do sali... Oniemiałem. Wszyscy prawie tańczą z radości.
 – Dobra, podpisz i spadaj!
 Wyszedłem na ulicę. Świeci słońce. Ćwierkają wróble. Czemu nigdy nie zauważyłem, że mieszkają na Pietrynie? Ktoś mi się uklonił, potem drugi przechodził i trzeci. Cóż za dzień! Ludzie się do mnie uśmiechają! Niby dzień zwykły, a niezwykły. Ktoś zrobił mi nawet zdjęcie aparatem marki Kodak. Wsiadam do tramwaju, ktoś ustępuje mi miejsca:
 – Pan siada, pewnie się pan zmęczył.
 Wchodzę do domu. Żona patrzy tak jakoś przyjaźnie i ma nawet wypieki na twarzy i wypieki w piekarniku. I mówi tak ładnie: – Ty mój orle, ty mój sokole, ty mój myśliwy, Conanie zdobywco! – Wreszcie puszcza oczko i dodaje: – Dostałam na 8 marca rajstopy, może mi pomożesz je założyć... dziś wieczorem.
 – A ja mam dla ciebie, kochanie, sznur „pereł” – mówię i myślę, że to jeden z najszcześniejszych dni w życiu.
 – To powiesz go w łazience, dwadzieścia rolek starczy nam do końca komuny.

ŁUTW odznaczony jest Odznaką „Za Zasługi dla Miasta Łodzi”

Nie ma na starość lepszego leku
niż Uniwersytet Trzeciego Wieku

Helena Fryś

老後の良薬は無し
第三世代大学に勝る

There is no better medicine for old age
than the University of the Third Age

On ne peut pas à la vieillesse mieux remédier
que l'Université du Troisième Age fréquenter.

Es gibt keine bessere Arznei im späten Alter
als die Universität des dritten Lebensalters

Ne ekzistas pli bona medikamento
kontraŭ maljunaĝo kiel Uneversitato de Tria Aĝo

No hay mejor medicamento contra la edad
que la Universidad de la Tercera Edad

Лучшего лекарства от старости нет
чем Третьего Возраста Университет

Non è mai troppo tardi per recuperare ciò che hai perduto
Vieni all'Università della Terza Età
a saprai quello che non hai mai saputo

Wydawca: Łódzki Uniwersytet Trzeciego Wieku im. Heleny Kretz
ul. Rewolucji 1905 r. nr 66, 90-222 Łódź, tel. 42 632 11 93
www.3wiek.uni.lodz.pl, e-mail: lutw@uni.lodz.pl

Pomysłodawca Biuletynu – Henryk Walkowski
Projekt logo ŁUTW – Maria Kulikiewicz
Projekt okładki – Zofia Łobacz

Zespół redakcyjny: **Maria Sondej**,
Alicja Korytkowska, Aleksandra Wiktorowska, Danuta Zawilska,

Do użytku wewnętrznego. Nakład 1100 egz.